

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Lipót 974—24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Alapította
JÓZAN MIKLÓS
 Főszerkesztő
BARABÁS ISTVÁN

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre . . . . . 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

Főpásztorunk

dr. Boros György püspök urunk Őméltósága, Angliába utaztában két napot töltött budapesti hívei, rokonai és tisztelői körében. A rövidre szabott idő alatt szombaton délután a Rákos-utcai kápolnában és a Koháry-utcai templomban vasárnap délelőtt jelent meg hívei körében, akik nagy szeretettel fogadták. Amott imádkozott, emitt prédikált.

Püspökké választása óta ez volt az első alkalom, amikor a magyarországi unitáriusok szemtől-szembe láthatták a Főpásztort, aki a legzordabb időben ül a Dávid Ferenc székében. A trianoni bölcsesség szerint nem lehet a csonka-magyarországi unitárius hívek pöspöke. Annál inkább az a szeretet törvényei szerint,

amelyek nem ismernek országhatárokat. Ez a szeretet fogadta a szívünk szerint való Főpásztort Budapesten és kíséri most angliai utján, ahol — ha közvetett uton is — de egyházáért és hazájáért dolgozik.

Örömmel adjuk hírül kedves olvasóinknak, hogy Püspök Urunk teljes jó egészségnek örvendő és sok jót vár angolországi utjától. Örömmel vállalkozott a hosszú utra, hogy mint a világon az egyetlen unitárius püspök áldását adhassa arra a szent szövetségre, amit angol hit-rokonaink kötni készülnek nagygyűlésükön.

Isten vezérelje szerencsével és tartsa meg az unitárius eszme szolgálatában.

Ad multos annos!

HIVATALOS RÉSZ.

Sz. 201—1929.

Meghívó.

A BUDAPESTI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG KEBLI TANÁCSA
 1929. április hó 23-án, kedden d. u. 5 órakor a tanácsteremben (V., Koháry-u. 4.)

rendkívüli ülést tart,

amelyre a Tanács tagjait atyafiságos szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1929. március 16.

Dr. PÁLFFY MÓRICZ
 gondnok

JÓZAN MIKLÓS s. k.
 lelkesz

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.	5. Lakásügyek a Székházban.
2. Jegyzőkönyv hitelesítés.	6. A házfelügyelő dija.
3. Elnöki bejelentések, elintézett ügyek.	7. Esetleges egyéb ügyek.
4. Gróf Batthyány Ilona-féle hagyaték.	8. Indítványok.

Az angol unitárius gyülekezetek szervezkedése.

Erdély — Angliában.

Az Értesítő egyik korábbi számában említettük volt, hogy angol hitrokonaink, akik eddig szabadegyházak, egyik a másiktól független gyülekezetek keretében éltek — az idén egyesíteni akarják az egyházközségeket, illetve az eddigi két nagy egyházi szervezetet egy fődél alá akarják hozni. Ugylátszik, hogy a nagygyűlés, amely nagyjában a mi Főtanácsunk mintájára alakul meg, a mi törvényeinket veszi alapul.

Az egyházközségek függetlensége azért továbbra is megmarad. Csak a vallási és az egyetemes egyház érdekkörébe vágó ügyeket intézi majd a központi vezetőség. Nekünk, az ősi unitárius egyház tagjainak, mindenesetre figyelmeztetés ez az angol megmozdulás. Figyelmeztetés abban az irányban, hogy egyházunk egységét, amíg azt a földi hatalmasságok engedik — minden áron megtartsuk. Kétségtelen, hogy a Trianon

hozta félszeg helyzet sok nehézséget okoz minden téren. De, amikor azt látjuk, hogy az egységbe tömörülés az egész világon mindig nagyobb és nagyobb tért hódít, ki kell tartanunk és szívesen védelmeznünk minden egyes intézményt, amely hajdan az „egységben az erő” igazságának talajából nőtt ki.

Angol hitrokonaink nagygyűléséről később részletes tudósítást adunk. Ezuttal csak örvendezünk azon, hogy a kicsiny Erdély az ő gondolatával bevonult a nagy Angliába.

Itt említjük meg, hogy Főpásztorunkat, aki április 7-én éjjel utazott el Budapestről, elkísérte Bors Mihály k. f. ü. gondnok atyánkfia is. Németországban pedig hozzájuk csatlakozott a most Marburgban tanulmányuton levő Máté Sándor ujszékelyi lelkipásztor társunk is.

Dávid Ferenc emléke

Halálának 350. évfordulója

Lapunk egyik megelőző száma ismertette már — hacsak röviden is — olvasóközönségünkkel, hogy a Kebli Tanács márciusi ülésében első püspökünk és vallásalapítónk vértanuhalálának emlékünnepére vonatkozóan igen fontos határozatokat hozott.

Elhatározta a Kebli Tanács, hogy f. évi november havában országos jellegű ünnepséget rendez a Koháry-utcai templomban, amelyre a hivatalos világot is meghívja. Ez a határozat igen nagy jelentőségű. Utóvégre a magyarság vezetőférfiainak is meg kell tudniok végre valahára, hogy ki volt Dávid Ferenc. Ma már nem lehet csak annyit vagy még annyit se tudni felőle, amit a középiskolai tankönyvek emlitenek meg egy-két sorban: t. i. hogy ő volt a magyar unitárius egyház megalapítója. Ennél sokkal több

volt Dávid Ferenc. Lángelme, aki ha nem magyarnak születik, ma a neve világszerte ismert volna éppen úgy, mint Serveto Mihályé, vagy a Socinusoké, akiket tisztánlátásban nemcsak hogy megközelített, hanem magasán túl is szárnyalt. Dávidot ma a XX. században büszkén vallaná a magáénak minden nemzet, csak mi magyarok nem tudjuk még, hogy kit adtunk a világnak. Angol történetírónak kellett róla megállapítani azt, hogy ő a reformációnak legmodernebb szelleme, hogy benne ideális tisztaságban valósult meg a modern ember eszméje a hit és tudás harmóniájáról. Amiért a mai ember csak eseng, s amit életének tusakodásaiban csak a kételkedésnek ködén keresztül óhajtva sejt, az éznek és szívnek tökéletes összhangját megtestesülve szemlélheti Dávid Ferenc alakjában.

Azért modern Dávid Ferenc, mert ezt a legégetőbb kérdést oldja meg, ami nélkül sem a tudás nem békül meg a hittel, sem a hit nem lehet őszintévé és a babona vádjától mentté.

Ennek a nagy szellemnek az emlékét, aki ma már az egész világra nekünk magyaroknak fokozottabban méltó volna megismerni. És ebben az évben ezt kell hirdesse templomi beszéd, rádió, ünnepség stb. De még ezennél egyéb is. Az ő emlékét nem csak egy évre kell feleleveníteni, hanem minden időkre. Hadd lássa a felnövő nemzedék minden nap maga előtt az ő megdicsőült alakját! Éppen ez indította a Kebli Tanácsot arra, hogy elhatározza, hogy márványtáblával jelöli meg székházunkban az ott lefolyt ünnepségek emlékét. Ha már a dévai várban szentségtörő kezek porrá zúzták az ott felállított márványemléket, legalább itt a szabad hazában hirdessük vértanupüspökünk áldozatos életét.

A tábla a Koháry-utcai bejárattal szemben lévő falon a gótikus kiképzésnek megfelelő alakban lesz felállítva. És ebbe a márványba — azt akarjuk — az unitárius kezek véssék be a betűket és unitárius szívek adják hozzá a méltó keretet. Ennek a táblának nem a hivatalos egyház adományából kell fennállnia. Azt akarjuk, hogy minden unitárius szívének szeretetéből adjon egy darabot annak emlékéhez, akinek áldozatos szeretetéből a mi szeretetünk is fakadt.

Tehát gyűjtést indítunk a Dávid Ferenc emléktábla költségeinek fedezésére. Akármilyen szegények vagyunk is, azt az örömeinkben való gazdagságot már senkinek sem engedhetjük át, hogy elmondhassuk, mikor a tábla már állni fog: ezt a táblát mi állítottuk.

Minden fillért nagy szeretettel várunk. Várjuk és gyűjtsünk, míg elég nem lesz az összeg, melyből a tábla elkészül Istennek nagyobb dicsőségére!

(il)

A Főpásztor a Nőszövetségben.

Április 6-án este kedves vendége volt az Unitárius Nőszövetségnek. Dr. Boros György püspök urunk Őméltósága jelent meg a Szövetség teáján.

Főpásztorunkat a Nőszövetség nevében Buzogány Anna polgári iskolai igazgató atyánkfia, a Percelné Kozma Flóra Leányegyesület nevében dr. Enyedy Róbertné dr. Pünkösti Mária elnöknő pásztorolása mellett Nadler Alice köszöntötték.

Főtisztelendő püspök úr megilletődve hallgatta a köszöntéseket és kitartásra buzdította a nőket, akiknek lelkes munkássága nélkül — úgy mond — nem tud elgondolni egészséges egyházi életet.

A Főpásztor tiszteletére nagy számban egybegyűlt vendégek a Szövetség terített asztalai mellett sokáig együtt maradtak. Köszönet a Nőszövetségnek és fáradhatatlan munkásainak.

Azt írja

egyik róm. katolikus vallásu magyar testvérem: „... a lelkem sugalta kötelességemnek teszek eleget, midőn majdnem 5 évre megküldöm a legnagyobb örömmel és készséggel, jószívvel az említett napi egy fillért. Mellékelve 10 P. Esetleges nyilvános nyugtázást kérem mellőzni.”

„Református vallásu vagyok ugyan, — írja a másik — de mert a kolozsvári unitárius gimnáziumban tanultam, úgy érzem nekem is kötelességem annak a hitvallásnak tanuló ifjuságát támogatni, amely hitvallásnak kollegiumában nyertem előkészítést az életre. A napi 1 fillér helyett utalványon ma 5 Pengőt küldöttem, amit kérem kegyeskedjék az említett célra elfogadni s egyszersmind megbocsátani, hogy önmegeadózatásom

ily csekély összegű, de szolgáljon mentségemül az, hogy oláhék mindenünktől — még ruházatunk és butorainktól is — megfosztva utasítottak ki szép hazánkból, Erdélyből, miből kifolyólag nem tartozom a tehetős emberek közé.”

„E hó 14-iki prédikációjában hangoztatott célokra küldöm filléreimet. Fogadják olyan szívesen, mint amilyen szeretettel küldöm.” Mellékelve 5 pengő. Ez se unitárius.

Azt hiszem, szolgálatot teszek a magyar testvéri érzés ápolásának ezeknek a soroknak közreadásával. Talán a legelfogultabb emberek is gondolkozóba esnek az ilyenek olvasására. És belátják, hogy a kegyetlen magyar sors csak a szeretet által fordítható meg.

Remélem azt is, hogy azok az unitárius testvéreim is, akik eddig még nem küldötték be filléreiket a Dávid Ferenc Karácsonyfára, más vallásu magyar testvéreink példáján fölbuzdulva — nem késlekednek sokáig.

A fentebb idézett sorokat az április 14-én rádió közvetített beszédemre irták az én kedves magyar testvéreim. Kétszeresen becsesek

előttem az írásaik. Mert arról győznek meg, hogy a felekezeti villongások által fölkavart porfelhőből az emberek tisztább légkörbe kíváncznak és másfelől a Dávid Ferenc fillérek olyan célt szolgálnak, amit a más egyházakba tartozók is pártolásra érdemesnek tartanak.

Barabás István

HIREK

— **Dr. Boros György** püspök ur, aki most Angliában van — ha csak valami akadály közbe nem esik — április 23-24-ike táján érkezik vissza Budapestre, ahol néhány napot hívei körében tölt.

— **Józan Miklós** püspöki vikárius úr egészségi állapota annyira javult, hogy a napokban elhagyhatta a Bethesda kórházat. Pár héttig még házi ápolásra szorul, de a hónap végén már elfoglalhatja hivatalát.

— **A husvéti ünnepekre** a Koháry-u. templomba az urvacsorai kenyeret és bort Józan Miklós püspöki vikárius atyánkfia adományozta. Az egyházközség köszönettel jegyzi föl az újabb adományt. Az ünnep első napján a Koháry-utcai templomban urvacsorát vett 274 férfi, 184 nő, együtt 458. Másodnapján 37 férfi, 50 nő, együtt 87. A két ünnepnapon 545 volt az áldozók száma.

— **Az Unitárius Misszió Ház** kápolnájában a husvéti urvacsorai bort Retkes Ferencné (r. kath.) és Buzogány Anna (unitárius) polgári iskolai tanárnő úrnők adományozták. A kenyeret dr. Csiki Gáborné tiszteletes asszony adta. Az adakozóknak a Missziói Ház vezetősége hálásan mond köszönetet.

— **A Báró Baldácsy** alapítvány igazgatóságának 1928. évi jelentését és 1929. évi költség előirányzatát most küldötte meg az alapítvány kezelősége az érdekelteknek. A múlt évi osztalék 154 ezer pengő, amelyből a 11 egyházközségnek mindenike, így a miénk is 14 ezer pengő osztalékot kapott. A jövő évre előirányzott költségvetésben szintén 154 ezer pengő osztalék van fölvéve.

— **A konfirmándus ifjak** szülőit arra kérjük, hogy gyermekeiket vasárnaponként délután 4 órára küldjék el a Koháry-utcai templomunkba, mert a konfirmáció komolyságával nem fér össze az a felfogás, hogy a gyermek készületlenül is konfirmálhat.

— **Cserkészzeinket** atyafiságos szeretettel ajánljuk unitárius testvéreink szíves jóindulatába. A János Zsigmond cserkészcsapat ünnepélyes fölavatása május hónap elején lesz. Fölszerelésükre köszönettel fogad el adományokat a lelkészi hivatal.

— **A Dávid Ferenc karácsonyfára** újlag adakoztak: Szabó József, Vörös Erzsébet, Buza Ferencné Polgárdi, Bácsi Mária, Bartfai Erzsébet (ref.) 100-100 fill., Takács Ferenc Polgárdi 200 fill., özv. Rend Domokosné, Nagy Istvánné, Takács Ferenc (Celldőmök) 300-300 fill., Mózes András, Gál Gyula (Pomáz), dr. Pataky Ferencné Dimény

Ilonka, Takács János, Berki János (Polgárdi), dr. Balázs Ferenc (Miskolc), Preyer Mária, Csegezy Árpád, Csegezy Árpádné, Csegezy József, Csegezy Sándor 400-400 fill., Bartalis Áron (ref. Harkány), Albisy Géza (ref. Püspök-ladány, mindkettő rádió beszédre), N. N. 500-500 fill., Imreh József (Alsódabas) 600 fill., Péterffy Gyula és neje Kíspest) 800 fill., Bartók Géza (Polgárdi) 1000 fill., dr. (Binder Emilné 500 fill., Kiss Irén, Kiss Jolán (Pesterzsébet) 365-365 fill. A gyűjtés eddigi eredménye 54478 fill.

— **Németh István** toroczkói lelkipásztor társunkat súlyos csapás érte feleségének, szül. Bodolai Zsuzsánnának ápr. 7-én történt elhunytával. A 68 évet élt jó asszonyt ápr. 9-én temették el a toroczkói köztemetőbe.

Nyugodjék csendesen!

— **Az Igazgató Tanács** a f. évi első évnegyedi ülését április hó 30-án, délután 5 órai kezdettel tartja a tanács-teremben.

— **Kérelem.** Pál Judit, becézve Juci vagy Juliánna, csehétfalvi születésű, 1900. Pál Zsigmond gyermeke, akinek mindkét szülője elhalt, egy idő óta eltűnt. Ékárt Andor csehétfalvi unitárius lelkipásztor atyánkfia keresteti örökösödési ügyben. Aki esetleg tud róla, értesítse testvérét Pál Esztert. Lakik: Budapest, V., Tükör-u. 5. III. 29.

— **Istentiszteletet** tartunk Budapesten a Koháry-utcai templomban vasárnaponként d. e. 11 órakor (havonta egy alkalommal rádió közvetítéssel.) A Rákos-utcai imaházban vasárnaponként d. e. 10 órakor.

Ifjusági istentisztelet minden hónap második vasárnapján d. e. 9 órakor a Koháry-utcai templomban.

Pestszentlőrincen az állami telepen a polgári iskolában minden hónap utolsó vasárnapján d. e. 10 órakor.

Debrecenben minden hónap első vasárnapján d. e. 10 órakor az imaházban.

— **A lelkészi irodán** a hivatalos órák 9-1 óráig vannak.

— **Pénztári órák** a lelkészi hivatalban délelőtt 9-től délután 3 óráig. Adót, adományt, előfizetést átvesz Gál Miklós pénztáros atyánkfia.

— **A Percelné Kozma Flóra** Unitárius Leányegyesület minden hónap első és harmadik vasárnapján d. u. fél 4 órakor tartja egybejöveteleit a Koháry-utca 4 sz. I. em.